

موریانه های نهادی توسعه صنعتی ایران

(داستان عقب ماندگی توسعه صنعت فناوری اطلاعات در ایران)

مؤلف: بهروز علیشیری

سرشناسه: علیشیری، بهروز، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور: موریانه‌های نهادی توسعه صنعتی ایران: داستان عقب‌ماندگی توسعه صنعت
فناوری اطلاعات ایران / مولف بهروز علیشیری.

مشخصات نشر: تهران: مهر مانا، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۲۸۸ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۷۱-۹-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۷۵-۲۸۶.

یادداشت: نمایه.

عنوان دیگر: داستان عقب‌ماندگی توسعه صنعت فناوری اطلاعات ایران.

موضوع: توسعه صنعتی -- ایران -- سیاست دولت

موضوع: Industrial promotion -- Government policy -- Iran

موضوع: مکتولوژی اطلاعات -- ایران -- جنبه‌های اقتصادی

موضوع: Information technology -- Economic aspects -- Iran

موضوع: مکتولوژی و دولت -- ایران

موضوع: Technology and state -- Iran

موضوع: مکتولوژی اطلاعات -- ایران -- سیاست دولت

موضوع: Information technology -- Government policy -- Iran

رده بندی کنگره: HC۴۸۰

رده بندی ریوی: ۳۳۸/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۴۶۹۰۹

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیفا

کلیدواژه ها: توسعه صنعتی ایران، فناوری اطلاعات، نقش دولت، عقب ماندگی اقتصادی.

نهادهای از ریخت افتاده، انتشارات ساختاری

ناشر: مؤسسه انتشارات مهر مانا

موریانه های نهادی توسعه صنعتی ایران

**Institutional Termites of Industrial Development in Iran;
The Story of Backwardness of Information Technology**

مؤلف: بهروز علیشیری

طراح جلد: دکتر شارونا قربانی

چاپ: چاپ آزاده

نوبت چاپ: اول

تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۷۷۱-۹-۱

همه حقوق برای ناشر و مؤلف محفوظ است

نشانی ناشر: تهران، خیابان شریعتی، بعد از تقاطع حقوقی، کوچه مشایخی، ساختمان جواهری، طبقه دوم، واحد ۲۲

تلفن: ۷۷۵۲۱۶۸۲ - ۷۷۵۳۸۰۳۹ نمایر: ۷۷۶۴۳۳۲۳ کدپستی: ۱۶۱۱۸۳۳۵۴۳

E-Mail: mehr20mana@gmail.com

۵	فهرست جدول ها و نمودارها
۱۰	یادداشت ناشر درباره نویسنده
۱۵	سخن آغازین
۲۲	تقدیر و تشکر
۲۵	فصل اول: توسعه صنعتی با تأکید بر فاوا
۲۵	بخش اول: طرح مسأله
۳۴	بخش دوم: فناوری اطلاعات و اقتصاد دیجیتال
۵۲	بخش سوم: داستان استراتژی توسعه صنعتی و فاوا
۵۳	سند اول ۱۳۸۴ - ۱۳۸۲
۵۳	سند دوم ۱۳۸۵
۵۴	سند سوم ۱۳۹۲
۵۵	سند چهارم ۱۳۹۴
۵۵	سند پنجم و ششم ۹۹ - ۱۳۹۷
۵۶	داستان توسعه فاوا
۶۳	جمع بندی
۶۶	فصل دوم: مدل سازی از نقش دولت در توسعه صنعتی و فاوا
۶۶	بخش اول: دولت، باز آفرینی در نقش و کارکرد
۷۶	بخش دوم: دولت و پروژه صنعتی شدن
۷۹	ایرلند نمونه جدید
۸۳	اتحاد متناقض نهادها و بازار ایرلند
۸۸	بخش سوم: ایوانس، طراحی مدل نظری و توسعه صنعتی
۸۹	گزاره های اصلی و فرعی نظریه
۹۲	دولت و توسعه صنعتی
۱۰۲	دولت و صنعت فناوری اطلاعات
۱۰۶	بخش چهارم: پرورش مدل عملیاتی - تجربی
۱۱۴	ساختارهای دولت
۱۱۶	رابطه دولت و جامعه
۱۱۶	الگوهای رابطه
۱۱۷	ساختارهای رابطه
۱۱۸	عملکردها و نقش ها
۱۲۵	جمع بندی
۱۲۸	فصل سوم: کروکی عقب ماندگی توسعه فاوا در ایران
۱۳۰	بخش اول: ساختار نظام دیوانی
۱۳۰	الف - تفکیک وظایف کارکردی
۱۳۰	ب - شورای عالی فناوری اطلاعات

۱۳۲	- شورای عالی اطلاع رسانی
۱۳۵	- شورای عالی انفورماتیک
۱۳۷	- شورای عالی فضای مجازی
۱۴۱	- تحلیل تفکیک وظایف کار کردی
۱۴۶	ب - یکپارچگی اقدام
۱۴۹	- جستجوی نهاد مرکزی هدایت کننده
۱۵۵	- وزارت ارتباطات و جایگاه آن
۱۵۸	- کشمکش های نهادی جایگزین انسجام تصمیم گیری
۱۶۳	- تداخل و همپوشانی اقدام به جای یکپارچگی
۱۶۹	- سازمان فناوری اطلاعات ایران
۱۷۰	- نهادهای از ریخت افتاده
۱۷۵	بخش دوم: رابطه دولت و جامعه
۱۷۵	الف - الگوها و ساختارهای رابطه
۱۷۸	- قرارداد آسیاتک سمبل بی اعتمادی
۱۸۴	- بخش خصوصی غیرمتشکل
۱۸۷	- حالت نهانچی میان دولت و بخش خصوصی
۱۹۲	ب - عملکردها و نقش ها
۱۹۵	- نقش شرکت های دولتی
۲۰۲	- رگه هایی از قابلیتگی و پرورشگری دولت
۲۰۲	۱- ایده تولید کامپیوتر
۲۰۴	۲- نظام پایش
۲۰۴	- شاخص ها و مؤلفه ها
۲۱۲	- عملکرد نظام پایش
۲۱۸	ج - نهادهای مالی حامی توسعه فاوا
۲۲۱	- مرکز صنایع نوین
۲۲۳	- صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک
۲۲۶	- دفتر همکاری های فناوری
۲۲۸	- طرح های زودبازده وزارت کار
۲۳۱	- صندوق نوآوری و شکوفایی
۲۳۳	- سیاست های قابلیتگی منکسر (تکفا)
۲۳۸	د - فقدان نگاه راهبردی در سیاست های توسعه ای دولت
۲۴۶	- سیاست های توسعه ایی در حوزه نرم افزار
۲۵۱	- سرمایه های ملی و بین المللی
۲۵۳	جمع بندی
۲۵۷	پایانی برای شروع دوباره
۲۷۰	- نمایه
۲۷۶	- فهرست منابع

یادداشت ناشر درباره نویسنده:

شاید برخی مخاطبان ما تمایل داشته باشند تا درباره سوابق تحصیلی و اجرایی نویسنده این کتاب مؤثر در حوزه توسعه صنعتی ایران؛ که به تشریح دلایل کمتر شناخته شده عقب ماندگی اقتصادی ایران و جا افتادگی در توسعه صنعت فناوری اطلاعات در ایران می پردازد؛ نکاتی را بدانند. همدرسی اینجانب با مؤلف این کتاب در مقطع کارشناسی دانشگاه علامه طباطبائی و استمرار همکاری های فنی و آموزشی با ایشان، این امکان را برای من ایجاد کرد تا به معرفی وی بپردازم.

اگرچه وی پس از فارغ التحصیلی در مقطع کارشناسی با اخذ پذیرش از دانشگاه پاریس یک (۱) و رن قصد ادامه تحصیل در دانشگاه های فرانسه را داشت، لیکن بنا به دلایل عمدتاً شخصی تحصیلات خود را در ایران ادامه داد. در سال ۱۳۶۷ در رشته جامعه شناسی (پزشکی) دانشگاه آزاد پذیرفته شد و رساله خود را در حوزه آسیب شناسی اجتماعی در ایران با راهنمایی دکتر غلامعباس توسلی تدوین کرد.

در سال ۱۳۶۹ به طور همزمان در دوره کارشناسی ارشد جامعه شناسی توسعه دانشگاه علامه طباطبائی پذیرفته شد و در نهایت رساله کارشناسی ارشد خود را با اخذ راهنمایی

از دکتر حسین پناهی و مشاوره دکتر حسین عظیمی در حوزه مدل‌نوسازی ایران در عصر رضاخان به پایان برد. در همان دورانی که دفاع مقطع کارشناسی ارشد وی در دانشگاه آزاد اسلامی انجام شد، وی در مقطع کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل همان دانشگاه پذیرفته شد، اما پس از گذراندن دو ترم تحصیلی در آن دانشگاه، آن را نیمه تمام رها کرد.

در خلال گفتگوهایی که با وی داشتم دریافتم که وی هنوز به دنبال یک رشته تحصیلی مطلوبی است که بتواند ضمن غنای تئوریک برای وی، درک عمیق تری از علل شکنندگی ساختارهای سیاسی و اقتصادی در سطح جهان و عقب‌ماندگی کشورهای جهان سوم فراهم نماید. به همین دلیل بود که تمرکز مطالعه خویش را بر رهیافت‌های نظری وابستگی و سپس نظریه نظام جهانی ایمانوئل والراشتاین متمرکز نمود.

درگیری ذهنی وی با نظریه ساختاری نظام جهانی موجب خلق آثاری در این حوزه شد. تألیف و ترجمه کتاب "نظام جهانی و جهانی شدن" در سال ۱۳۸۵، ترجمه کتاب "چرخه‌های بحران در اقتصاد جهانی" در سال ۱۳۸۹، و تألیف و ترجمه مقالاتی تحت عنوان "نظام جهانی و نظام بین‌الملل" در فصلنامه راهبرد ۱۳۷۶، "مبایست‌های جهانی"، در مجله اطلاعات سیاسی و اقتصادی در سال ۱۳۷۷، "ظهور و سقوط نظام جهانی سرمایه‌داری" در فصلنامه راهبرد ۱۳۷۷، "بازنگری در تقسیم بین‌المللی کار در عصر جهانی شدن" در مجله اطلاعات سیاسی و اقتصادی ۱۳۷۹ و برخی از آثار مشابه دیگر او در آن مجله است.

به دلیل همین غنای نظری، در سال‌های ۱۳۷۲ و ۷۳ که وی به عنوان کارشناس مطالعات راهبردی در مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری فعالیت می‌کرد، مجری یکی از پروژه‌های بزرگ تحقیقاتی کشور در آن مرکز تحت عنوان "نظام جهانی و تبیین جایگاه ایران..." شد که پس از انجام فاز یک آن و تغییرات حاصل در ریاست جمهوری وقت و انتقال مرکز تحقیقات استراتژیک به مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه این پروژه در سال ۱۳۷۵ متوقف شد.